

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 24 Ιανουαρίου 2025 με την εξής σύνθεση: Ελένη Σβολοπούλου, Πρόεδρος, Βασιλική Παναγιωτίδου, Μέλος και Σωτηρία Σταματοπούλου, Μέλος και Εισηγήτρια.

Για να εξετάσει την από 16-12-2024 και με ... Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. **1846/17.12.2024** προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στην ... , επί της οδού ... αριθ. ... όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), που εδρεύει στην ... (...), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «**πρώτη** παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στο ... , οδός ... αριθ. ... όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «**δεύτερη** παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στην ..., οδός ... αριθ. ... όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση των με αριθμό πρωτ. ... αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής περί οριστικής και προσωρινής κατακύρωσης αντίστοιχα, κατά το μέρος που με τις αποφάσεις αυτές έγιναν δεκτές, ως προς τα Τμήματα ... οι προσφορές των οικονομικών φορέων (α) «...», (β) «...», (γ) «...» και (δ) «...» και αναδείχθηκαν ως οριστικοί ανάδοχοι η εταιρεία «...» στο Τμήμα ... η εταιρεία «...» στο Τμήμα ... και ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...» στα Τμήματα ... για τους λόγους και τις αιτίες που αναπτύσσονται στην προσφυγή.

Υπέρ του κύρους και της διατήρησης της ισχύος των προσβαλλόμενων αποφάσεων άσκησαν παρέμβαση οι άνω παρεμβαίνουσες με αίτημα την απόρριψη της προσφυγής κατά το μέρος που αφορά εκάστη από αυτές.

Η συζήτηση άρχισε, αφού το Κλιμάκιο άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο ποσού 720,00€, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017 και με βάση την εκτιμώμενη αξία των τμημάτων της σύμβασης για τα οποία ασκείται η προσφυγή, δηλαδή των διακριτών Τμημάτων ... συνολικής εκτιμώμενης αξίας 141.602,72€ χωρίς Φ.Π.Α. (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...).

2. Δυνάμει της με αριθμό ... και με αριθ. πρωτ. ... Διακήρυξης της αναθέτουσας αρχής προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός άνω των ορίων «...», συνολικής εκτιμώμενης αξίας 286.691,61€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24% (και 231.206,13€ άνευ Φ.Π.Α.). Σύμφωνα με το άρθρο 1.3 της Διακήρυξης η σύμβαση υποδιαιρείται σε δώδεκα (12) διακριτά τμήματα, ενώ προσφορές υποβάλλονται είτε για όλα είτε για μεμονωμένα τμήματα. Η κατακύρωση θα πραγματοποιηθεί ανά τμήμα, η δε αναθέτουσα αρχή διατηρεί το δικαίωμα να αναθέσει όλα τα τμήματα σε έναν προσφέροντα. Ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή) ανά τμήμα. Η προκήρυξη της σύμβασης δημοσιεύτηκε στις 28/6/2024 στην ... Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δε πλήρες κείμενο της Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 2/7/2024 με μοναδικό ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ όπου ο προκείμενος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό ...

3. Στον διαγωνισμό συμμετείχαν, υποβάλλοντας προσφορά για τα επιμέρους Τμήματα αυτού, συνολικά εννέα (9) οικονομικοί φορείς μεταξύ των οποίων η προσφεύγουσα και οι παρεμβαίνουσες εταιρείες. Με το Πρακτικό ... η Επιτροπή του διαγωνισμού εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...» ως απαράδεκτης, διότι δεν υποβλήθηκε από τον ως άνω οικονομικό φορέα πρωτότυπη εγγυητική επιστολή σύμφωνα με το άρθρο 2.2.2.1 της Διακήρυξης. Ακολούθως, με το Πρακτικό ... η Επιτροπή του

διαγωνισμού προέβη στον έλεγχο και στην αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών, ενώ με το Πρακτικό ... προέβη στην αποσφράγιση, στον έλεγχο και στην αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και εισηγήθηκε την ανάδειξη των προσωρινών αναδόχων των επιμέρους Τμημάτων της σύμβασης. Τα ανωτέρω Πρακτικά της Επιτροπής του διαγωνισμού επικυρώθηκαν με την υπ' αριθ. πρωτ. ... απόφαση της αναθέτουσας αρχής, με την οποία αναδείχθηκαν οι προσωρινοί ανάδοχοι των επιμέρους δημοπρατούμενων Τμημάτων. Ειδικότερα, τα Τμήματα ... για τα οποία ασκείται η προσφυγή, κατακυρώθηκαν (προσωρινώς) ως εξής: Στο Τμήμα ... (...) προσωρινή ανάδοχος αναδείχθηκε η εταιρεία «...», καθώς προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή σύμφωνα με το ορισθέν κριτήριο ανάθεσης. Στα Τμήματα ... (...) προσωρινός ανάδοχος αναδείχθηκε ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...», και τέλος στο Τμήμα ... (...) προσωρινή ανάδοχος αναδείχθηκε η εταιρεία με την επωνυμία «...». Η προσφεύγουσα κατατάχθηκε δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας (μετά τον προσωρινό ανάδοχο «...») στα Τμήματα ... τρίτη σε σειρά μειοδοσίας στο Τμήμα ... τέταρτη σε σειρά μειοδοσίας στο Τμήμα ... και πέμπτη σε σειρά μειοδοσίας στο Τμήμα ... Εν συνεχεία, με την υπ' αριθμό πρωτ. ... απόφαση της αναθέτουσας αρχής επικυρώθηκαν τα με αριθ. ... πρακτικά της Επιτροπής του διαγωνισμού περί εξέτασης και αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης και αναδείχθηκαν οι οριστικοί ανάδοχοι των επιμέρους τμημάτων της υπό ανάθεση σύμβασης. Τα Τμήματα για τα οποία ασκείται η προσφυγή κατακυρώθηκαν οριστικώς ως εξής: στο Τμήμα ... οριστική ανάδοχος αναδείχθηκε η εταιρεία «...», ήδη πρώτη παρεμβαίνουσα, στα Τμήματα ... ο οικονομικός φορέας «...» και στο Τμήμα ... η εταιρεία «...», ήδη δεύτερη παρεμβαίνουσα. Κατά της τελευταίας αυτής απόφασης οριστικής κατακύρωσης, στην οποία ενσωματώνεται κατ' άρθρο 100 παρ. 2 του ν. 4412/2016 και άρθρο 3.3.1 της Διακήρυξης η προηγηθείσα απόφαση περάτωσης σταδίων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών και οικονομικών προσφορών και ανάδειξης προσωρινών αναδόχων, στρέφεται η προσφεύγουσα και ζητά την ακύρωση της, παραπονούμενη για την αποδοχή των προσφορών των οικονομικών φορέων (α) «...», (β) «...», (γ) «...» και (δ) «...» στα Τμήματα ... για τους λόγους και τις αιτίες που αναπτύσσονται στην προσφυγή.

4. Η επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία, ως εκ του αντικειμένου της (...), της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α. και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο ... του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016, η δε Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Η υπό εξέταση προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις 5-12-2024 και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού εμπροθέσμως στις **16-12-2024**, δηλαδή σε κάθε περίπτωση εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την άνω κοινοποίηση (κατ' ακριβή διατύπωση κατά παρέκταση στην αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, καθώς η καταληκτική προθεσμία συνέπιπτε με την Κυριακή 15-12-2024, δηλαδή ημέρα εξαιρετέα). Επισημαίνεται, ότι η δεκαήμερη προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής εκκίνησε στην προκειμένη περίπτωση όχι στις 5-12-2024, αλλά στις 6-12-2024, οπότε η αναθέτουσα αρχή γνωστοποίησε σε όλους τους συμμετέχοντες τις προσφορές και τα έγγραφα των προσφορών των συμμετεχόντων σύμφωνα με όσα εν συνεχεία θα αναφερθούν. Ακόμη, η προσφυγή έχει ασκηθεί με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 και είναι νομίμως υπογεγραμμένη. Επιπλέον, η προσφεύγουσα, η οποία συμμετείχε στα επίμαχα Τμήματα ... του διαγωνισμού με παραδεκτή προσφορά ασκεί την προσφυγή με προφανές έννομο συμφέρον κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 346 παρ. 1 και 360 του ν. 4412/2016, επιδιώκοντας τον αποκλεισμό των οριστικών αναδόχων στα Τμήματα αυτά [δηλαδή των οικονομικών φορέων «...» (στο Τμήμα...), «...» (στα Τμήματα...) και «...» (στο Τμήμα...)], καθώς επίσης και την απόρριψη των προσφορών των οικονομικών φορέων «...» στο Τμήμα ... και «...» στα Τμήματα ... Η πρώτη παρεμβαίνουσα εταιρεία, «...», προβάλλει ότι η προσφυγή ασκείται άνευ εννόμου συμφέροντος ως προς το Τμήμα ... διότι, ενώ η προσφεύγουσα έχει καταταγεί στο Τμήμα αυτό πέμπτη σε σειρά μειοδοσίας, εντούτοις δεν στρέφεται κατά όλων των προτασόμενων αυτής σε σειρά μειοδοσίας στο υπόψη Τμήμα του διαγωνισμού, αλλά μόνο κατά της οριστικής αναδόχου. Ωστόσο, οι ισχυρισμοί αυτοί της πρώτης παρεμβαίνουσας είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι για τους ακόλουθους λόγους:

Όπως προαναφέρθηκε, η προσφεύγουσα συμμετείχε με παραδεκτή προσφορά στο Τμήμα ... της δημοπρατούμενης σύμβασης, όπου κατατάχθηκε πέμπτη σε σειρά μειοδοσίας. Με την υπό εξέταση προσφυγή ζητά την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που με αυτήν έγινε δεκτή στο Τμήμα αυτό η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» και αναδείχθηκε αυτός οριστικός ανάδοχος του υπόψη Τμήματος. Ακόμη, η προσφεύγουσα προβάλλει (στο τρίτο σκέλος της προσφυγής) λόγους απόρριψης των τεχνικών προσφορών των οικονομικών φορέων «...» και «...», οι οποίοι κατατάχθηκαν στην τρίτη και τέταρτη σειρά μειοδοσίας στο υπόψη Τμήμα ... Δεν προκύπτει, επομένως, από την επισκόπηση της προσφυγής ότι η προσφεύγουσα βάλλει κατά της αποδοχής της δεύτερης σε σειρά μειοδοσίας στο Τμήμα ...προσφοράς του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...». Δηλαδή, στην προκειμένη περίπτωση, η ενδεχόμενη ευδοκίμηση της προδικαστικής προσφυγής ως προς το Τμήμα ... και η ακύρωση της πράξης κατακύρωσης ως προς το Τμήμα αυτό δεν θα οδηγήσει άμεσα στην κατακύρωση του υπόψη Τμήματος στην προσφεύγουσα, αφού αυτή – σε περίπτωση ευδοκίμησης της προσφυγής - δεν θα είναι η πρώτη στην σειρά κατάταξης (εφόσον δεν έχει στραφεί κατά του δεύτερου σε σειρά μειοδοσίας στο Τμήμα ... οικονομικού φορέα «...»). Όμως, σε περίπτωση κατακύρωσης στον νέο μειοδότη, αναβιώνει εκ νέου το έννομο συμφέρον οποιουδήποτε διαγωνιζομένου (ο οποίος έχει υποβάλει έγκυρη προσφορά και δεν είναι οριστικώς αποκλεισθείς) να προσφύγει εκ νέου κατά της νέας πράξης κατακύρωσης. Εξ άλλου, όπως έχει κριθεί και από το ΔΕΕ (C-54/18 Cooperativa Animazione Valdocco Soc. Coop.soc. Impresa Sociale Onlus κατά Consorzio Intercomunale Servizi Sociali di Pinerolo σκ. 36), κάθε προσφέρων, ο οποίος θεωρεί ότι μία απόφαση, με την οποία γίνεται δεκτή η συμμετοχή ανταγωνιστή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, είναι παράνομη και ενέχει κίνδυνο να του προκαλέσει ζημία, έχει άμεσο έννομο συμφέρον προς άσκηση προσφυγής κατά της εν λόγω απόφασης, ανεξαρτήτως της ζημίας που μπορεί, επιπλέον, να απορρεύσει από την ανάθεση της σύμβασης σε άλλον υποψήφιο. Η νομολογιακή αυτή αντιμετώπιση στηρίζεται στην ανάγκη τήρησης της αρχής ασφάλειας του δικαίου, στο πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, δια της ... αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, η οποία υλοποιείται μέσω της υποχρέωσης των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων να προσβάλουν

επικαίρως, σε σύντομο χρονικό διάστημα, τις πράξεις που τους προξενούν ή ενδέχεται να τους προξενήσουν ζημία, προκειμένου να μην υποχρεώνεται η αναθέτουσα αρχή να επαναλάβει ολόκληρη την διαδικασία προς θεραπεία των παραβάσεων αυτών (βλ. σκέψεις 27-28, 36-37, 40-42 της ανωτέρω C-54/18, ΣτΕ 1573/2019). Επομένως, διαγωνιζόμενος, ο οποίος έχει υποβάλει παραδεκτή προσφορά και δεν έχει αποκλεισθεί οριστικά, έχει έννομο συμφέρον να ασκήσει προδικαστική προσφυγή κατά της πράξης κατακύρωσης της σύμβασης στον μειοδότη, διότι, σε περίπτωση ευδοκίμησης της προσφυγής του, η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να προχωρήσει σε επανεξέταση της υπόθεσης με όλα τα ενδεχόμενα πιθανά, χωρίς να δεσμεύεται για κατακύρωση του διαγωνισμού στον δεύτερο στην σειρά κατάταξης συμμετέχοντα. Άλλωστε, όπως έχει κριθεί (βλ. ΣτΕ Δ' Τμήμα 900/2022, ΔΕφΑθ 1646/2022, σκ. 7, ΔΕφ/Αρ 87,109/2022) η σειρά κατάταξης δεν αποκλείει αυτόματα την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος εκ μέρους οποιουδήποτε συμμετέχοντος και μη οριστικώς αποκλεισθέντος σε δημόσιο διαγωνισμό, αλλά βασικό κριτήριο για τη στοιχειοθέτηση του εννόμου συμφέροντος αποτελεί το έγκυρο της προσφοράς του διαγωνιζομένου και ο μη οριστικός αποκλεισμός του με έκδοση απόφασης επί αίτησης ακύρωσης. Ενόψει των ανωτέρω, η υπό εξέταση προσφυγή ασκείται μετ' εννόμου συμφέροντος για το σύνολο των Τμημάτων που αφορά, απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της πρώτης παρεμβαίνουσας.

6. Η αναθέτουσα αρχή προέβη στις 19-12-2024 στην προβλεπόμενη στο άρθρο 9 παρ. 1α του π.δ. 39/2017 κοινοποίηση της προσφυγής, μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σε όλους τους συμμετέχοντες και θιγόμενους από τυχόν αποδοχή της.

7. Η πρώτη παρεμβαίνουσα εταιρεία, «...», η οποία αναδείχθηκε οριστική ανάδοχος στο Τμήμα ... άσκησε εν γένει παραδεκτά με κατάθεση στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού και εμπρόθεσμα στις 30-12-2024, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης στο άρθρο 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 δεκαήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση της προσφυγής (19-12-2024, κατ' ακριβή διατύπωση κατά παρέκταση στην αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, καθώς η καταληκτική προθεσμία συνέπιπτε με ημέρα εξαιρετέα, την Κυριακή 29-12-2024), την με ίδια ημερομηνία παρέμβασή της επί της προσφυγής και με

προφανές έννομο συμφέρον, καθώς με την προσφυγή ζητείται η απόρριψη της προσφοράς της. Ομοίως, η δεύτερη παρεμβαίνουσα εταιρεία, «...», η οποία αναδείχθηκε οριστική ανάδοχος στο Τμήμα ... άσκησε νόμιμα, παραδεκτά και εμπρόθεσμα στις 23-12-2024, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση της προσφυγής (19-12-2024), την με ίδια ημερομηνία παρέμβασή της και με προφανές έννομο συμφέρον, καθόσον με την προσφυγή ζητείται η απόρριψη της προσφοράς της. Αμφότερες οι παρεμβάσεις κοινοποιήθηκαν στην προσφεύγουσα στις 30-12-2024.

8. Με την 2226/2024 Πράξη της Προέδρου του 6ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ ορίσθηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της. Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο της υπόθεσης, η αναθέτουσα αρχή διαβίβασε στην ΕΑΔΗΣΥ και στους συμμετέχοντες στις 7-1-2025 τις με αριθ. πρωτ. ... απόψεις της, αιτούμενη την απόρριψη της προσφυγής για τους εκεί αναφερόμενους λόγους. Ωστόσο, οι απόψεις αυτές υποβλήθηκαν εκπρόθεσμα, δηλαδή μετά την προβλεπόμενη στο άρθρο 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016 αποκλειστική δεκαπενθήμερη προθεσμία από την κατάθεση της προσφυγής (16-12-2024), η οποία εν προκειμένω έληγε στις 31-12-2024 και, ως εκ τούτου, δεν λαμβάνονται υπόψη ως εκπροθέσμως και άρα απαραδέκτως υποβληθείσες. Η προσφεύγουσα υπέβαλε στις 2-1-2025 το με ίδια ημερομηνία συμπληρωματικό Υπόμνημά της προς αντίκρουση των ισχυρισμών των παρεμβάσεων, το οποίο λαμβάνεται υπόψη χάριν διασφάλισης της εφαρμοστέας στην ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ διαδικασία αρχής της αντιμωλίας. Η πρώτη παρεμβαίνουσα, εταιρεία «...» υπέβαλε στις 10-1-2025 το με ίδια ημερομηνία συμπληρωματικό Υπόμνημα προς αντίκρουση των ισχυρισμών που προβάλλονται στο συμπληρωματικό Υπόμνημα της προσφεύγουσας. Ωστόσο, το συμπληρωματικό Υπόμνημα της πρώτης παρεμβαίνουσας δεν λαμβάνεται υπόψη αφενός μεν, διότι δεν προβλέπεται η υποβολή του με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, αφετέρου δε διότι, σε κάθε περίπτωση, υποβλήθηκε εκπρόθεσμα, δηλαδή πέραν όλων των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016.

9. Σε συνέχεια των ανωτέρω, η υπό εξέταση προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων

346 και 360 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, και του άρθρου 3 του π.δ. 39/2017, είναι τύποις παραδεκτή και πρέπει να εξεταστεί στην ουσία της.

Α] Α΄ Σκέλος προσφυγής: Κοινός λόγος για όλα τα τμήματα για τα οποία ασκείται η προσφυγή

10. Με τον **πρώτο** λόγο της προσφυγής (σελ. 13 επ.) ζητείται η ακύρωση των προσβαλλόμενων πράξεων προσωρινής και οριστικής κατακύρωσης, διότι κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας αυτή έλαβε γνώση των προσφορών των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων από σύνδεσμο, που της απέστειλε η αναθέτουσα αρχή εκτός του συστήματος επικοινωνίας ΕΣΗΔΗΣ και επιπλέον κατά τον χρόνο άσκησης της προσφυγής δεν ήταν δυνατή η πρόσβασή της στους φακέλους των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, μέσω του συστήματος επικοινωνίας του διαγωνισμού, κατά παράβαση των άρθρων 22, 100 και 105 του ν. 4412/2016.

11. Από την επισκόπηση των στοιχείων του φακέλου στο πλαίσιο του υπό εξέταση πρώτου λόγου της προσφυγής γίνονται δεκτά τα ακόλουθα: Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε στις **5-12-2024**, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ σε όλους τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς, τις προσβαλλόμενες αποφάσεις οριστικής και προσωρινής κατακύρωσης μετά των επικυρωθέντων Πρακτικών της Επιτροπής του διαγωνισμού. Σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 3.3.1 της Διακήρυξης *«...μετά την έκδοση και κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης οι προσφέροντες λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς, με ενέργειες της αναθέτουσας αρχής»*. Στην προκειμένη περίπτωση, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, μετά την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης (στις 5-12-2024), δεν ήταν δυνατή η πρόσβαση στις προσφορές και στους φακέλους των λοιπών συμμετεχόντων. Η προσφεύγουσα απηύθυνε, μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, σχετικό αίτημα στην αναθέτουσα αρχή, ζητώντας να της χορηγηθεί – κατά τις προβλέψεις του νόμου και της Διακήρυξης - πρόσβαση στα στοιχεία των προσφορών όλων των συμμετεχόντων

οικονομικών φορέων, προκειμένου να ασκήσει ενδεχομένως τα νόμιμα δικαιώματά της. Όπως περαιτέρω προκύπτει από τον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή στις **6-12-2024** απέστειλε προς όλους τους συμμετέχοντες, μέσω της επικοινωνίας του ΕΣΗΔΗΣ, σύνδεσμο (...), ο οποίος περιείχε το σύνολο των εγγράφων των προσφορών όλων των συμμετεχόντων. Ακόμη, στις 11-12-2024 η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε, ομοίως μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, σε όλους τους συμμετέχοντες, το με ημερομηνία ... έγγραφό της, στο οποίο ανέφερε ότι το πρόβλημα που παρουσιάστηκε (αδυναμία πρόσβασης στα στοιχεία των προσφορών των συμμετεχόντων μετά την κοινοποίηση της κατακυρωτικής απόφασης) οφειλόταν σε λανθασμένες ενέργειες του χειριστή κατά τον σχεδιασμό της διαγωνιστικής διαδικασίας. Επομένως, όπως προκύπτει από τα ανωτέρω έγγραφα και στοιχεία, η προσφεύγουσα, όπως άλλωστε και οι λοιποί συμμετέχοντες, έλαβε γνώση των εγγράφων και στοιχείων των προσφορών των συμμετεχόντων στις **6-12-2024**, οπότε η αναθέτουσα αρχή απέστειλε σε όλους τους συμμετέχοντες μέσω της επικοινωνίας του ΕΣΗΔΗΣ τον προαναφερθέντα σύνδεσμο που περιείχε το σύνολο των εγγράφων των προσφορών όλων των διαγωνιζομένων. Άλλωστε, από την επομένη της τελευταίας αυτής ημερομηνίας (6-12-2024), οπότε η-προσφεύγουσα έλαβε πλήρη γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης μετά της αιτιολογίας της, εκκίνησε η δεκαήμερη προθεσμία άσκησης προσφυγής, η οποία έληγε στις 16-12-2024. Και τούτο, διότι η πλήρης γνώση της προσβαλλόμενης πράξης εκκινεί από την πλήρη γνώση των στοιχείων του φακέλου επί των οποίων ερείδεται η κρίση της προσβαλλόμενης και τα οποία συνιστούν την αιτιολογία της (βλ. ΕΑ ΣτΕ 288/2020, 56/2020, καθώς και την απόφαση του ΔΕΕ, C-532/20, 24 Φεβρουαρίου 2022, *Alstom Transport SA*, σκ. 37). Ενόψει των ανωτέρω, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί μη επίκαιρης και έγκαιρης πρόσβασης στα στοιχεία των φακέλων είναι απορριπτέες ως αλυσιτελώς προβαλλόμενες, δεδομένου ότι ουδεμία δικονομική βλάβη επήλθε σε βάρος της, καθώς η προθεσμία άσκησης προσφυγής δεν εκκίνησε πριν την πλήρη γνώση των φακέλων και των στοιχείων των προσφορών των συμμετεχόντων. Εξάλλου, οι αιτιάσεις της περί παραβίασης των άρθρων 22, 100 και 105 του ν. 4412/2016 πρέπει να απορριφθούν ως αλυσιτελώς προβαλλόμενες, ελλείψει βλάβης της προσφεύγουσας, καθόσον η τελευταία, σε κάθε περίπτωση, έλαβε γνώση των

προσφορών των συμμετεχόντων (χωρίς να αμφισβητεί τούτο) και άσκησε εμπροθέσμως, στις 16-12-2024, την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, ο πρώτος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως απαραδέκτως προβαλλόμενος, ελλείψει βλάβης της προσφεύγουσας, αλλά και ως αβάσιμος.

Β] Β' Σκέλος: Λόγοι κατά των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων.

12. Με το **δεύτερο σκέλος** της προσφυγής πλήττονται οι οικονομικές προσφορές των διαγωνιζομένων στα διακριτά Τμήματα ... Συγκεκριμένα, προβάλλεται ότι

i) Ως προς το **Τμήμα...**: μη νομίμως έγινε δεκτή η προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας, εταιρείας «...» και αναδείχθηκε αυτή οριστική ανάδοχος του Τμήματος αυτού,

ii) Ως προς τα **Τμήματα...**: Μη νομίμως έγινε δεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» στα Τμήματα ... και αναδείχθηκε αυτός οριστικός ανάδοχος των Τμημάτων αυτών, και επίσης μη νομίμως έγινε δεκτή η προσφορά της εταιρείας «...» στα Τμήματα ... και του οικονομικού φορέα «...» στο Τμήμα ...

iii) Ως προς το **Τμήμα...**: μη νομίμως έγινε δεκτή η προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας, εταιρείας «...» και αναδείχθηκε αυτή οριστική ανάδοχος του τμήματος αυτού, και επίσης μη νομίμως έγινε δεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» στο τμήμα αυτό.

Εν συνεχεία, εξετάζονται οι λόγοι της προσφυγής ανά Τμήμα κατά τη σειρά που προβάλλονται με την προσφυγή (ανά Τμήμα):

Ειδικότερα:

B.i) Τμήμα...: Λόγοι της προσφυγής κατά της πρώτης παρεμβαίνουσας «...»

13. Με τον **πρώτο** λόγο του σκέλους αυτού (σελ. 19 επ.) η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της αποδοχής της προσφοράς της πρώτης παρεμβαίνουσας, εταιρείας «...», υποστηρίζοντας ότι μη νομίμως έγινε δεκτή η οικονομική προσφορά της **στο Τμήμα ...** της υπό ανάθεση σύμβασης, διότι αυτή υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα, επικαλούμενη το νομικό καθεστώς του διαγωνισμού και τις

οικείες προβλέψεις της Διακήρυξης, προβαίνει σε υπολογισμούς του νόμιμου εργατικού κόστους, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι, όσον αφορά το Τμήμα ... του διαγωνισμού, το νόμιμο εργατικό κόστος ανέρχεται σε 29.917,84€ (βλ. σελ. 20 της προσφυγής). Συναφώς, υποστηρίζει ότι η οικονομική προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας, η οποία υπολογίζει την εργατική δαπάνη σε 26.543,85€ είναι μη νόμιμη ως υπολειπόμενη του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους κατά το ποσό των 3.373,99€. Ο λόγος αυτός της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αόριστος και ανεπίδεκτος εκτίμησης, διότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει καμία ειδική και ορισμένη πλημμέλεια της προσφοράς της πρώτης παρεμβαίνουσας, δεν προσδιορίζει, ποιά κονδύλια από τα παρατιθέμενα στην οικονομική προσφορά της υπολογίστηκαν κατά παράβαση συγκεκριμένων διατάξεων του νόμου και της Διακήρυξης και δεν προβάλλει μη τήρηση εκ μέρους της πρώτης παρεμβαίνουσας συγκεκριμένων υποχρεώσεων, επιβαλλόμενων από την εργατική νομοθεσία. Αντιθέτως, προβαίνει στον υπολογισμό του νόμιμου εργατικού κόστους με τη δική της μεθοδολογία, χωρίς να εντοπίζει και πολύ περισσότερο να προσάπτει συγκεκριμένη πλημμέλεια στους υπολογισμούς της πρώτης παρεμβαίνουσας. Κατόπιν των ανωτέρω, ο λόγος αυτός της προσφυγής κατά της πρώτης παρεμβαίνουσας, «...», είναι αόριστος (πρβλ. ΔΕφΑΘ 1961/2022, σκ. 30, ΔΕφΘεσ/νίκης 303/2022, ΕΑΔΗΣΥ 1687/2022 κ.α.) και ως εκ τούτου απορριπτέος ως απαράδεκτος.

14. Με τον δεύτερο λόγο του σκέλους αυτού της προσφυγής προβάλλεται ότι μη νομίμως και κατά παράβαση του κανονιστικού πλαισίου της Διακήρυξης, όπως αυτό νομίμως διευκρινίστηκε, έγινε δεκτή η οικονομική προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας στο Τμήμα ... της υπό ανάθεση σύμβασης, διότι αυτή δεν υπολόγισε ορθώς τις νόμιμες κρατήσεις, και δη την παρακράτηση φόρου 8%, για το επιπλέον ποσό των 4.126,05€, ως προς το οποίο η οικονομική προσφορά της – κατά την προσφεύγουσα- υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση. Τούτο, διότι βασίζεται στην παραδοχή ότι η οικονομική προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους κατά το ποσό των 4.126,05€. Πλην όμως, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στην αμέσως προηγούμενη σκέψη, οι οικείες αιτιάσεις της

προσφεύγουσας, ότι δηλαδή η οικονομική προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας είναι μη νόμιμη ως υπολειπόμενη του νομίμου εργατικού κόστους, κρίθηκαν απορριπτέες ως αόριστες και ανεπίδεκτες εκτίμησης. Ενόψει αυτού, είναι απορριπτέες ως αόριστες, αλλά και ως αβάσιμες οι, ερειδόμενες στην ανωτέρω παραδοχή, εκτιμήσεις της προσφεύγουσας περί συνακόλουθης υποχρέωσης υπολογισμού παρακράτησης 8% για το – φερόμενο ως υπολειπόμενο – ποσό των 4.126,05€. Πέραν δε τούτου, όπως βασίμως προβάλλει η πρώτη παρεμβαίνουσα, η τελευταία έχει συμπεριλάβει στην οικονομική προσφορά της την παρακράτηση 8% επί του δηλωθέντος εκ μέρους της εργατικού κόστους και ασφαλιστικών εισφορών. Ειδικότερα, η πρώτη παρεμβαίνουσα στην οικονομική προσφορά που υπέβαλε (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «...»), δηλώνει ως συνολικό κόστος (εργατικό και ασφαλιστικό άνευ Φ.Π.Α.) το ποσό των 37.260,00 €. Περαιτέρω, δηλώνει ως ποσό νομίμων κρατήσεων υπέρ τρίτων και υπέρ Δημοσίου το ποσό των 3.027,12€. Στο τελευταίο αυτό ποσό εμπεριέχεται και η παρακράτηση φόρου 8%, καθώς, όπως βασίμως δηλώνει η πρώτη παρεμβαίνουσα, το σύνολο των νόμιμων κρατήσεων με βάση το άρθρο 5.1.2 της Διακήρυξης (συμπεριλαμβανομένων τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ'αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%) αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,12432%, συν την παρακράτηση φόρου εισοδήματος 8% επί του καθαρού ποσού (χωρίς ΦΠΑ). Επομένως, με βάση τα δηλωθέντα στην οικονομική προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας προκύπτουν τα εξής: οι νόμιμες κρατήσεις κατ' άρθρο 5.1.2 αντιστοιχούν σε 46,32€ (37.260,00€ το συνολικό κόστος άνευ Φ.Π.Α. που δηλώνει η πρώτη παρεμβαίνουσα Χ 0,12432%). Η δε παρακράτηση φόρου εισοδήματος 8% αντιστοιχεί σε 2.980,80€ (37.260,00€ Χ 8% =). Ως εκ τούτου, το σύνολο των κρατήσεων με βάση την οικονομική προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας ανέρχεται σε (46.32 + 2.980,80 =) 3.027,12 €, όπως ορθώς τούτο δηλώθηκε στην οικονομική προσφορά της. Ενόψει των ανωτέρω, ο λόγος αυτός της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη (αόριστη) προϋπόθεση, αλλά και ως ουσία αβάσιμος, κατ' αποδοχή των αντίθετων αιτιάσεων της πρώτης παρεμβαίνουσας.

15. Επομένως, η προσφυγή κατά το μέρος που βάλλει κατά της αποδοχής της πρώτης παρεμβαίνουσας **στο Τμήμα** του διαγωνισμού πρέπει να απορριφθεί ως αόριστη, ανεπίδεκτη εκτίμησης και αβάσιμη.

B.ii) ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ...

• Τμήμα 2: Λόγοι κατά των οικονομικών φορέων «...» και «...».

16. Με τον επόμενο λόγο του δεύτερου σκέλους της προσφυγής (βλ. σελ. 23 επ.) πλήσσεται η αποδοχή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» στο Τμήμα ... της υπό ανάθεση σύμβασης. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η οικονομική προσφορά του ανωτέρω οικονομικού φορέα στο επίμαχο Τμήμα ... της σύμβασης υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους, το οποίο κατά τους υπολογισμούς της προσφεύγουσας ανέρχεται σε 20.499,26€ (έναντι των 20.008,04€ που δηλώνει στην οικονομική προσφορά του ο άνω οικονομικός φορέας). Ωστόσο, όπως ανωτέρω αναφέρθηκε (βλ. σκ. 13 της παρούσας), οι αιτιάσεις αυτές είναι απορριπτέες ως αορίστως προβαλλόμενες, διότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει καμία ειδική και ορισμένη πλημμέλεια της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...», δεν προσδιορίζει, ποια κονδύλια από τα παρατιθέμενα στην οικονομική προσφορά του υπολογίστηκαν κατά παράβαση συγκεκριμένων διατάξεων του νόμου και της Διακήρυξης και δεν προβάλλει μη τήρηση εκ μέρους του οικονομικού αυτού φορέα συγκεκριμένων υποχρεώσεων, επιβαλλόμενων από την εργατική νομοθεσία (πρβλ. ΔΕφΑθ 1961/2022, σκ. 30, ΔΕφΘεσ/νίκης 303/2022, ΕΑΔΗΣΥ 1687/2022 κ.α.).

17. Εν συνεχεία, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά του οικονομικού φορέα «...», όσον αφορά το Τμήμα ... του διαγωνισμού στο οποίο αυτός αναδείχθηκε οριστικός ανάδοχος, είναι απορριπτέα για τον πρόσθετο λόγο ότι αυτός δεν συνυπολόγισε στην οικονομική προσφορά του την παρακράτηση φόρου εισοδήματος 8%. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα, επικαλούμενη το άρθρο 5.1.2 της Διακήρυξης, υποστηρίζει ότι ο άνω οικονομικός φορέας μη νομίμως δήλωσε στην από 3-8-2024 οικονομική προσφορά του ως νόμιμες κρατήσεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων το ποσό των 39,60€, ενώ σύμφωνα με το δηλωθέν εκ μέρους του καθαρό ποσό εργατικού κόστους έπρεπε να δηλώσει επιπλέον του ανωτέρω ποσού, ύψους ευρώ 39,60, το ποσό των 2.038,59€ που αντιστοιχεί στην παρακράτηση φόρου εισοδήματος 8%.

18. Σε σχέση με το τιθέμενο εν προκειμένω ζήτημα στη Διακήρυξη του διαγωνισμού προβλέπονται τα ακόλουθα: Στο άρθρο 2.4.4 καθορίζεται το επί ποινή αποκλεισμού περιεχόμενο της οικονομικής προσφοράς, ενώ στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης δίνεται η αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης και μεταξύ άλλων, προβλέπονται τα ακόλουθα: **«Παράρτημα Ι. Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης της διακήρυξης[....] ΜΕΡΟΣ Β - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (σελ. 59- 60)Ανάλυση και Τεκμηρίωση προϋπολογισμού. Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης και των επιμέρους Τμημάτων αυτής έγιναν οι ακόλουθες παραδοχές, • Κατώτατο ωρομίσθιο εργατοτεχνιτών (άνευ τριετιών, επιδομάτων γάμου και τέκνων και λοιπών προσαυξήσεων), όπως αυτό προσδιορίστηκε με την υπ' αριθμ. Πρωτ. ... (ΦΕΚ Β'1974) Υπουργική Απόφαση, 5,56€/ώρα μεικτά. • Πακέτο Κάλυψης 101 για καταβολή εργοδοτικών εισφορών, ποσοστό εργοδοτικών εισφορών: 22,29%. • Κράτηση ύψους 0,1% υπέρ των λειτουργικών αναγκών της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., καθώς και λοιπές προβλεπόμενες κρατήσεις και επιβαρύνσεις υπέρ τρίτων. Οι προβλεπόμενες κρατήσεις παρουσιάζονται αναλυτικά στην **παραγράφο 5.1.2** της παρούσας Διακήρυξης. • **Παρακράτηση φόρου εισοδήματος αξίας 8% επί του συμβατικού τιμήματος, προ Φ.Π.Α.** • Εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους, κόστους αναλωσίμων καθώς και εργολαβικού κέρδους, σύμφωνα με την κοινή πείρα και λογική, όπως προβλέπεται από την 6/2016 απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. Η τελική προϋπολογισθείσα αξία προσδιορίστηκε σε συνάρτηση με την... , όπως αυτά προσδιορίζονται στον πίνακα της παραγράφου Α.3 του παρόντος Παραρτήματος...». Ακολούθως, στην παράγραφο **5.1.2** του άρθρου 5.1 της Διακήρυξης υπό τον τίτλο «Τρόπος πληρωμής» προβλέπονται, πλην άλλων, τα ακόλουθα: **«5.1.2. Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παράδοση του αγαθού στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις:... Με κάθε πληρωμή θα γίνεται η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία παρακράτηση φόρου εισοδήματος αξίας 8% επί του καθαρού ποσού».** Τέλος, όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή, σε συνέχεια σχετικού ερωτήματος συμμετέχοντος**

οικονομικού φορέα αναφορικά με την συμπερίληψη της παρακράτησης 8% στην οικονομική προσφορά, με το υπ' αριθ. πρωτ. ...έγγραφο της διευκρίνισε επί λέξει τα ακόλουθα **«...Η παρακράτηση φόρου 8% θα πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του προσφερόμενου ανά Τμήμα τιμήματος, όπως αυτό απεικονίζεται στην οικονομική προσφορά που θα υποβληθεί από τον φορέα σας»**. Το υπόψη έγγραφο διευκρινίσεων κοινοποιήθηκε σε όλους τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς και επίσης αναρτήθηκε στα συνημμένα έγγραφα της αρχικής σελίδας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 23-7-2024, χωρίς να προσβληθεί, με αποτέλεσμα να έχει ενταχθεί στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους συμμετέχοντες.

19. Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις του όρου 5.1.2 της Διακήρυξης και του Παραρτήματος Ι αυτής, καθώς και από το με αριθμό πρωτ. ... έγγραφο διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής προκύπτει ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς οφείλουν για την παραδεκτή συμμετοχή τους να συμπεριλάβουν στην υποβληθείσα οικονομική προσφορά της την αναλογούσα παρακράτηση φόρου 8%, η οποία υπολογίζεται επί του καθαρού, προ Φ.Π.Α., ποσού που δηλώνουν.

20. Κατόπιν των ανωτέρω, από την επισκόπηση της οικονομικής προσφοράς του «...» στο Τμήμα ... (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «...») προκύπτει ότι αυτός, κατά τους βάσιμους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, δεν συμπεριέλαβε στην οικονομική προσφορά του την αναλογούσα παρακράτηση φόρου 8%, η οποία με βάση το δηλωθέν εκ μέρους του καθαρό ποσό (25.482,59€) ανέρχεται σε 2.038,59€ (25.482,42X 8%). Επομένως, κατ' αποδοχή του υπόψη λόγου της προσφυγής, μη νομίμως η αναθέτουσα αρχή έκανε δεκτή την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» στο Τμήμα ... και ανέδειξε αυτόν οριστικό ανάδοχο του Τμήματος αυτού.

21. Ακολούθως, στο πλαίσιο του δεύτερου σκέλους της προσφυγής, ως προς το επίμαχο Τμήμα ..., πλήσσεται η οικονομική προσφορά της εταιρείας «...», η οποία έχει καταταγεί τρίτη σε σειρά μειοδοσίας στο υπόψη Τμήμα (μετά την δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας προσφεύγουσα). Ειδικότερα, η προσφεύγουσα

υποστηρίζει ότι η οικονομική προσφορά της δεύτερης παρεμβαίνουσας, εταιρείας «...», στο επίμαχο Τμήμα ... της σύμβασης υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους, το οποίο, κατά τους υπολογισμούς της προσφεύγουσας, ανέρχεται σε 20.499,26€ (έναντι των 19.375,15€ που δηλώνει στην οικονομική προσφορά του ο άνω οικονομικός φορέας). Ωστόσο, όπως ανωτέρω αναφέρθηκε (βλ. σκ. 13 της παρούσας), οι αιτιάσεις αυτές είναι απορριπτέες ως αορίστως προβαλλόμενες, διότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει καμία ειδική και ορισμένη πλημμέλεια της προσφοράς της εταιρείας «...», δεν προσδιορίζει, ποια κονδύλια από τα παρατιθέμενα στην οικονομική προσφορά της υπολογίστηκαν κατά παράβαση συγκεκριμένων διατάξεων του νόμου και της Διακήρυξης και δεν προβάλλει μη τήρηση εκ μέρους του οικονομικού αυτού φορέα συγκεκριμένων υποχρεώσεων, επιβαλλόμενων από την εργατική νομοθεσία (πρβλ. ΔΕφΑθ 1961/2022, σκ. 30, ΔΕφΘεσ/νίκης 303/2022, ΕΑΔΗΣΥ 1687/2022 κ.α.). Ενόψει των ανωτέρω, ο λόγος αυτός της προσφυγής, κατά της αποδοχής της προσφοράς της δεύτερης παρεμβαίνουσας, εταιρείας «...» στο Τμήμα ... πρέπει να απορριφθεί.

22. Κατόπιν των ανωτέρω, η προσφυγή, ως προς το **Τμήμα ...** πρέπει να γίνει δεκτή κατά το μέρος που ζητείται η απόρριψη της προσφοράς του οικονομικού φορέα «...» και να απορριφθεί κατά το μέρος που βάλλει κατά της αποδοχής της προσφοράς της εταιρείας «...».

•Τμήμα 6: Λόγοι κατά των οικονομικών φορέων «...», «...» και «...».

23. Ως προς το **Τμήμα ...** η προσφεύγουσα ζητά την απόρριψη της οικονομικής προσφοράς του αναδειχθέντος οριστικού αναδόχου «...», υποστηρίζοντας (βλ. σελ. 29 επ. της προσφυγής) ότι **α)** αφενός η οικονομική προσφορά του υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους, το οποίο κατά την προσφεύγουσα ανέρχεται σε 16.621,02€ (έναντι των 16.209,14€ που δήλωσε ο άνω οικονομικός φορέας) και **β)** αφετέρου ο άνω οικονομικός φορέας δεν συμπεριέλαβε στην οικονομική προσφορά του την παρακράτηση φόρου 8%, κατά παράβαση του κανονιστικού πλαισίου της Διακήρυξης, όπως αυτό νομίμως διευκρινίστηκε. Επί των αιτιάσεων της προσφυγής που αφορούν το υπολειπόμενο, έναντι του νομίμου, δηλωθέν εργατικό κόστος από τον

οικονομικό φορέα «...» στο Τμήμα ... ισχύουν *mutatis mutatis* όσα ανωτέρω έγιναν δεκτά και για το Τμήμα ... Δηλαδή, η προσφεύγουσα προβαίνει σε υπολογισμούς του εργατικού κόστους με βάση τη δική της μεθοδολογία, χωρίς να προσάπτει συγκεκριμένη πλημμέλεια στην οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα «...», ούτε συγκεκριμένη εκ μέρους του παράβαση της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Επομένως, ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αόριστος και απαράδεκτος. Περαιτέρω, ως προς την υποχρέωση συμπερίληψης της παρακράτησης 8% στην οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα «...», προκύπτει ότι αυτός κατά παράβαση του κανονιστικού πλαισίου της Διακήρυξης, όπως το τελευταίο νομίμως διευκρινίστηκε, δήλωσε στην οικονομική προσφορά του για το Τμήμα ... (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «...») για νόμιμες κρατήσεις μόνο το ποσό των 32,47€. Κατά τους βάσιμους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, ο άνω οικονομικός φορέας όφειλε να συμπεριλάβει την παρακράτηση φόρου 8%, ανερχόμενη με βάση το συνολικό ποσό που δήλωσε προ ΦΠΑ σε 1.671,63€ (20.895,40€ X8). Επομένως, κατ' αποδοχή του υπόψη λόγου της προσφυγής, μη νομίμως η αναθέτουσα αρχή έκανε δεκτή την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» **στο Τμήμα ...** και ανέδειξε αυτόν οριστικό ανάδοχο του Τμήματος αυτού.

24. Ως προς το ίδιο **Τμήμα ...** ζητείται, περαιτέρω, η απόρριψη των προσφορών των οικονομικών φορέων «...» και «...» (βλ. σελ. 33-36 της προσφυγής). Ειδικότερα, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι οι οικονομικές προσφορές των ως άνω οικονομικών φορέων είναι μη νόμιμες, καθώς παραβιάζουν την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία ως προς το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος. Οι αιτιάσεις, όμως, αυτές είναι απορριπτέες ως αορίστως και άρα απαράδεκτως προβαλλόμενες, καθόσον η προσφεύγουσα αρκείται στην παράθεση του ποσού, που κατ' αυτήν αντιστοιχεί στο ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος χωρίς να προσάπτει συγκεκριμένη πλημμέλεια ή παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας στη μεθοδολογία υπολογισμού του εργατικού και ασφαλιστικού κόστους εκ μέρους των οικονομικών φορέων «...» και «...».

25. Κατόπιν των ανωτέρω, η προσφυγή, ως προς το Τμήμα ... πρέπει να γίνει δεκτή μόνο κατά το μέρος που ζητείται η απόρριψη της προσφοράς του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...»

Τμήμα ... : Λόγοι κατά των οικονομικών φορέων «...» και «...».

26. Εν συνεχεία, η προσφεύγουσα ζητά, ως προς το **Τμήμα ...** στο οποίο κατατάχθηκε τρίτη σε σειρά μειοδοσίας, την απόρριψη της αναδειχθείσας οριστικής αναδόχου, εταιρείας «...», ήδη δεύτερης παρεμβαίνουσας, καθώς και του οικονομικού φορέα «...» που κατατάχθηκε δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας στο Τμήμα αυτό.

27. Ως προς την δεύτερη παρεμβαίνουσα, εταιρεία «...», προβάλλεται ότι η οικονομική προσφορά της παραβιάζει την ισχύουσα εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, καθώς υπολείπεται του ελάχιστου νομίμου εργατικού κόστους. Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, το νόμιμο εργατικό κόστος για το υπόψη Τμήμα ... ανέρχεται σε 14.404,88€ έναντι του ποσού των 10.285,17€, που δήλωσε η δεύτερη παρεμβαίνουσα για νόμιμες αποδοχές εργαζομένων και του ποσού των 2.326,56€ για ασφαλιστικές εισφορές εργοδότη. Οι αιτιάσεις αυτές της προσφεύγουσας είναι απορριπτέες ως αορίστως και ως εκ τούτου απαράδεκτως προβαλλόμενες. Ειδικότερα, σε διαφορές σχετικές με την εφαρμογή των διατάξεων των ν. 4412/2016 και ν. 3863/2010, ως προς την εφαρμογή της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας κατά την κατάρτιση των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων σε διαγωνισμούς ..., για το **ορισμένο** του ισχυρισμού περί μη επάρκειας των κονδυλίων των πληττόμενων προσφορών για την κάλυψη της απαιτούμενης για την εκτέλεση της σύμβασης εργατικής δαπάνης πρέπει ο προσφεύγων να προβάλει ότι οι πληττόμενες προσφορές αποκλίνουν από την εφαρμοστέα νομοθεσία και να **εξειδικεύει κατά ποιον τρόπο αυτές παραβιάζουν τις εφαρμοστέες εργατικές ή/και κοινωνικοασφαλιστικές διατάξεις** (βλ. **ΕΑ ΣΤΕ 792/2009, ΔΕφΑθ 1379/2022, ΔΕφΑθ 1961/2022, σκ. 30, ΔΕφΘεσ/νίκης 603/2022, σκ. 18, ΔΕφΘεσ/νίκης 303/2022, σκ. 12, ΔΕφΘεσ/νίκης 212/2021, σκ. 18, 70/2021, σκ. 18**). Αντίθετα, για το ορισμένο συναφούς λόγου δεν αρκεί η απλή σύγκριση της υπολογισθείσας με τις πληττόμενες προσφορές εργατικής

δαπάνης με τους αντίστοιχους υπολογισμούς του προσφεύγοντος (βλ. ΔΕΦΑΘ 1961/2022, σκ. 18 και 30, ΔΕΦΘεσ/νίκης 212/2021, σκ. 18, 70/2021, σκ. 18). Περαιτέρω, η ΕΑΔΗΣΥ μπορεί να θεμελιώσει την κρίση της όσον αφορά σε τυχόν πλημμέλειες μιας προσφοράς σε σχέση με την εφαρμοστέα εργατική και κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία μόνο στους προβαλλόμενους από τον προσφεύγοντα νομικούς και πραγματικούς ισχυρισμούς, και όχι να προσάψει η ίδια βάσει δικών της υπολογισμών νομικές ή πραγματικές πλημμέλειες που δεν προβάλλονται συγκεκριμένα με την προδικαστική προσφυγή, διότι κάτι τέτοιο θα παραβίαζε τη ρητή επιταγή του άρθρου 367 παρ. 5 ν. 4412/2016 να επιλαμβάνεται αποκλειστικά επί θεμάτων που θίγονται με την προσφυγή (βλ. ΔΕΦΘεσ/νίκης 303/2022, σκ. 12, ΔΕΦΘεσ/νίκης 212/2021, σκ. 18, 70/2021, σκ. 18). Στην προκειμένη περίπτωση, όπως ανωτέρω αναλύθηκε, η προσφεύγουσα προέβη σε δικούς της υπολογισμούς και εν συνεχεία συνέκρινε τον κατ' αυτήν νόμιμο εργατικό κόστος με το δηλωθέν από την δεύτερη παρεμβαίνουσα εργατικό κόστος, χωρίς να προβάλλει συγκεκριμένη πλημμέλεια στους υπολογισμούς της τελευταίας ή συγκεκριμένη παραβίαση της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Επομένως, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αορίστως και κατά τούτο απαράδεκτως προβαλλόμενος.

28. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα ζητά την απόρριψη, ως προς το Τμήμα ... , του δεύτερου σε σειρά μειοδοσίας οικονομικού φορέα «...» (βλ. σελ. 38 – 42 της προσφυγής), υποστηρίζοντας ότι **α)** η οικονομική προσφορά του υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους, και **β)** δεν έχει συμπεριληφθεί στις κρατήσεις της οικονομικής προσφοράς του ως άνω οικονομικού φορέα η παρακράτηση φόρου 8%, κατά παράβαση του κανονιστικού πλαισίου της Διακήρυξης, όπως αυτό διευκρινίστηκε. Κατ' αρχάς, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας, ότι η οικονομική προσφορά του «...» υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους είναι απορριπτέες ως αορίστως προβαλλόμενες, σύμφωνα με τα ανωτέρω γενόμενα δεκτά, καθόσον η προσφεύγουσα αρκείται στη σύγκριση του κατ' αυτήν νόμιμου εργατικού κόστους με αυτό που ο άνω οικονομικός φορέας, χωρίς να εντοπίζει συγκεκριμένη πλημμέλεια στους υπολογισμούς του. Ωστόσο, οι αιτιάσεις της περί παράλειψης συνυπολογισμού της παρακράτησης 8% πρέπει να γίνουν δεκτές ως βάσιμες. Τούτο, καθώς από την επισκόπηση της οικονομικής

προσφοράς του «...» στο Τμήμα ... προκύπτει ότι αυτός δήλωσε το ποσό των 28,13€ για νόμιμες κρατήσεις υπέρ Δημοσίου και τρίτων. Πλην όμως, με βάση το δηλωθέν από τον ως άνω οικονομικό φορέα συνολικό κόστος, χωρίς Φ.Π.Α., για το Τμήμα ... δηλαδή με βάση το ποσό των 18.100,94€ έπρεπε να συμπεριληφθεί στις νόμιμες κρατήσεις το ποσό των 1.448,07€ που αντιστοιχεί στην παρακράτηση φόρου 8%. Επομένως, κατ' αποδοχή του λόγου αυτού της προσφυγής, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» στο Τμήμα ... της υπό ανάθεση σύμβασης.

Συνεπώς, ως προς το Τμήμα ... η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί καθ' ο μέρος στρέφεται κατά της δεύτερης παρεμβαίνουσας, εταιρείας «...», οριστικής αναδόχου του Τμήματος αυτού, και να γίνει δεκτή κατά το μέρος που στρέφεται κατά του δεύτερου σε σειρά μειοδοσίας οικονομικού φορέα «...».

Τμήμα ... : Λόγοι κατά των οικονομικών φορέων «...» και «...»

29. Ως προς το **Τμήμα ...** , στο οποίο η προσφεύγουσα κατατάχθηκε δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας, ζητείται η ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής, καθ' ο μέρος έγινε δεκτή α) η προσφορά του οριστικού αναδόχου, οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και β) η προσφορά της τρίτης σε σειρά μειοδοσίας εταιρείας «...».

30. Αναφορικά με την προσφορά του οριστικού αναδόχου «...» προβάλλεται ότι η οικονομική προσφορά του υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους, το οποίο, ως προς το Τμήμα αυτό, ανέρχεται κατά τους υπολογισμούς της προσφεύγουσας σε 17.175,05€. Οι αιτιάσεις αυτές της προσφυγής πρέπει να απορριφθούν ως αορίστως προβαλλόμενες, καθόσον δεν προβάλλεται συγκεκριμένη πλημμέλεια στην οικονομική προσφορά του ως άνω οικονομικού φορέα ούτε συγκεκριμένη παραβίαση εκ μέρους του της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Υπό τα δεδομένα αυτά, πρέπει να απορριφθούν και οι ομοίου περιεχόμενου αιτιάσεις της προσφυγής κατά της τρίτης σε σειρά μειοδοσίας εταιρείας «...».

31. Ωστόσο, πρέπει να γίνουν δεκτές ως βάσιμες οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που αφορούν την μη συμπερίληψη της παρακράτησης φόρου 8% στην οικονομική προσφορά του οριστικού αναδόχου «...» στο Τμήμα ... Τούτο, καθώς ο άνω οικονομικός φορέας δήλωσε ως νόμιμες κρατήσεις για το επίμαχο Τμήμα ... μόνο το ποσό των 33,81€, ενώ σύμφωνα με το συνολικώς δηλωθέν εκ μέρους του κόστος, άνευ Φ.Π.Α., εκ ευρώ 21.754,19, όφειλε να συμπεριλάβει στις νόμιμες κρατήσεις το ποσό των 1.740,33€ που αντιστοιχεί στην παρακράτηση 8%. Επομένως, κατ' αποδοχή του υπό εξέταση λόγου της προσφυγής, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά του οικονομικού φορέα «...» στο Τμήμα ...

Γ' ΣΚΕΛΟΣ της προσφυγής: ΛΟΓΟΙ κατά των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών των οικονομικών φορέων «...» και «...».

32. Με το τρίτο σκέλος της προσφυγής η προσφεύγουσα, επικαλούμενη τις διατάξεις των άρθρων 2.2.7 και 2.4.3.2 της Διακήρυξης, καθώς και τις προβλέψεις του Παραρτήματος Ι αυτής, προβάλλει ότι μη νομίμως έγιναν δεκτές οι προσφορές των οικονομικών φορέων «...» και «...», διότι αυτοί δεν προσκόμισαν πιστοποιητικό ISO 9001, κατά την οικεία απαίτηση του άρθρου 2.2.7. Επίσης, κατά παράβαση των ανωτέρω διατάξεων δεν προσκόμισαν, όσον αφορά τα ... πιστοποιητικό έγκρισης αυτών από το ... ούτε και πιστοποιητικό έγκρισης των ... Οι αιτιάσεις αυτές της προσφεύγουσας είναι απορριπτέες ως αορίστως προβαλλόμενες, καθόσον δεν διευκρινίζει σε ποιο Τμήμα αφορούν οι φερόμενες ελλείψεις. Ακόμη, δεν κατονομάζονται ούτε με οποιονδήποτε τρόπο συγκεκριμενοποιούνται τα ... για τα οποία δεν προσκομίστηκαν τα απαιτούμενα έγγραφα. Πέραν των ανωτέρω, ο λόγος αυτός της προσφυγής είναι απορριπτέος και ως αβάσιμος, διότι η μεν εταιρεία «...» έχει προσκομίσει με τα δικαιολογητικά συμμετοχής της το με αριθ. ... πιστοποιητικό ISO 9001 του φορέα πιστοποίησης ... με χρόνο ισχύος έως 18/4/2025 (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «...pdf»), ο δε οικονομικός φορέας «...» έχει προσκομίσει το με αριθ. ... Πιστοποιητικό ISO 9001:2015 του φορέα Πιστοποίησης ... με ισχύ έως 13/10/2026. Επομένως, ο λόγος αυτός της προσφυγής κατά των οικονομικών φορέων «...» και «...» είναι απορριπτέος ως αόριστος, αλλά και ως αβάσιμος.

33. Κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας. Η πρώτη και η δεύτερη παρέμβαση πρέπει να γίνουν δεκτές. Η προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να ακυρωθεί σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό της παρούσας και συγκεκριμένα κατά το μέρος που έγινε δεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» στα Τμήματα ... της υπό ανάθεση σύμβασης και αναδείχθηκε αυτός οριστικός ανάδοχος των Τμημάτων ... Να οριστεί η επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου στην προσφεύγουσα (άρθρο 363 του ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας.

Δέχεται την πρώτη παρέμβαση της εταιρείας «...».

Δέχεται την δεύτερη παρέμβαση της εταιρείας «...».

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό της παρούσας και συγκεκριμένα κατά το μέρος που έγινε δεκτή η προσφορά του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» στα Τμήματα ... της υπό ανάθεση σύμβασης και αναδείχθηκε αυτός οριστικός ανάδοχος των Τμημάτων ...

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 24 Ιανουαρίου 2025 και εκδόθηκε στις 13 Φεβρουαρίου 2025 στην Αθήνα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΙΚΟΣ ΔΕΜΙΡΤΖΗΟΓΛΟΥ

